

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Tiia Rohelsaar

Teie 29.09.2025 nr

Teadium OÜ
teadium@teadium.ee

Meie 13.10.2025 nr 2.2-9/25/3145-2

Vastus selgitustaotlusele

Andmekaitse Inspeksioon (AKI, inspeksioon) sai Teie pöördumise, milles soovite informatsiooni ametkondade kirjade avalikustamise (küsimused nr 1, 2); telefonikõnede salvestamise (küsimus nr 3) ning isikutele vastamise (küsimus nr 4) kohta.

Käsitleme Teie pöördumist selgitustaotlusena ning ühtlasi teavitame, et Andmekaitse Inspeksioon annab selgitustaotlusele vastates üksnes üldisi selgitusi seaduse kohaldamise kohta ega anna õiguslikku hinnangut kirjeldatud olukorrale. Õigusliku seisukoha saab inspeksioon võtta vaid korrektse [sekkumistaotluse](#) alusel alustatud järelevaevmenetluse tulemusel, mille käigus on välja selgitatud kõik vajalikud asjaolud, sh ära kuulatud teise poole selgitused.

Vastame Teie küsimustele alljärgnevalt nende esitamise järjekorras.

1. Kas ametkonnad võivad avalikustada kirjasid, mis sisaldavad kas:

- konkreetseid detaile isikute kohta (füüsiliste või juriidiliste),
- on isiku, kes kirja saadab, looming vastavalt Autoriõiguse seadusele
- sisaldab konfidentsiaalset infot?

AKI vastus: [Avaliku teabe seaduse](#) (AvTS) § 3 kohaselt on mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud avalikke ülesandeid täites, avalik teave. Sama sätte kohaselt võib juurdepääsu sellisele teabele piirata üksnes seaduses sätestatud korras. Avalikule teabele juurdepääsupiirangu seadmise alused tulenevad AvTS §-st 35 või valdkondlikest eriseadustest. Täiendavalt loetleb AvTS § 36 teabe, millele on keelatud piiranguid seada. Seega on igasugune teabevaldajale¹ edastatud dokument või muu teave eelduslikult avalik, kui seadus ei näe ette võimalust seada sellele juurdepääsupiiranguid.

AvTS § 35 lg 1 sätestab juurdepääsupiirangu alustena mh isikuandmete kaitse (nt punktid 11 ja 12) ning ärisaladuse kaitse (p 17). Juurdepääsupiirangu seadmiseks peavad olema täidetud kõik seaduses sätestatud eeldused. Näiteks tuleb piirata juurdepääsu isikuandmetele üksnes siis, kui nendele juurdepääsu võimaldamine kahjustaks oluliselt selle inimese õiguseid. Ärisaladusele piiratakse juurdepääsu vaid juhul, kui teave vastab [ebaausa konkurentsi takistamise ja ärisaladuse kaitse seaduse](#) § 5 lõikes 2 sätestatud ärisaladuse mõistele. Seejuures on ettevõtjal üldjuhul kohustus ise esmalt juhtida teabevaldaja tähelepanu asjaolule, et ta peab mingit teavet ärisaladuseks. AvTS § 35 lg 1 ei näe eraldi ette alust juurdepääsu piirangu seadmiseks autoriõiguste kaitseks.

¹ Teabevaldaja mõiste on sätestatud AvTS § 5.

Juurdepääsupiirangu seadmise eest vastutab teabevaldaja, kes peab igal üksikjuhtumil hindama, kas juurepääsupiirangu eeldused on täidetud. Seetõttu soovitage Teil täpsemate selgituste saamiseks selle osas, millistel kaalutlustel konkreetsetele dokumentidele juurdepääsupiiranguid seatud ei ole, pöörduda konkreetse teabevaldaja poole.

Täpsemalt saate avalikule teabele juurdepääsupiirangute seadmise kohta lugeda [siit](#) ja [siit](#).

2. Kus ma leian seaduse sätte, mida ei tohi avalikustada?

AKI vastus: Avalikule teabele juurdepääsupiirangute seadmise alused on sätestatud AvTS §-s 35 või valdkondlikes eriseadustes.

3. Mida teha kui ametkonnad ja erasektori juriidilised isikud (näiteks pangad, telefonioperaatorid jms) salvestavad automaatselt kõne ka siis kui ma olen keeldunud, et minu kõne ei tohi salvestada nn. "parema teeninduse nimel"? Teise variandina nad keelduvad minuga suhtlemas kuniks ma anna loa, et mind salvestatakse. Kuna ma pean ametnikega suhtlema (ma maksan maksumaksjana nende palga ja hüve kinni ning nad on seal, et mind ja teisi isikuid teenindada) ning ma pean pangaga suhtlema, kus on minu raha, seega ma pean nendega suhtlema, mis tähendab ma pean vastu oma tahtmist nõustuma, et mind lindistatakse. Seega mind (ja paljusid teisi) pannakse pidevalt nõustuma sellega millega ei soovita nõustuda - see on teadlik väljapressimine sundolukorras.

Mida teha?

AKI vastus: Igasuguseks isikuandmete töötlemiseks, sh ka telefonikõnede salvestamiseks, peab andmetöötlejal olema isikuandmete kaitse üldmäärusest (IKÜM) tulenev õiguslik alus. Olenevalt sellest, millisele õiguslikule alusele andmetöötleja tugineb kõne salvestamisel, sõltub ka Teie kui andmesubjekti õiguste teostamine. Näiteks, kui isikuandmete töötlemisel tugineb andmetöötleja avalikes huvides oleva ülesande täitmisele (IKÜM art 6 lg 1 punkt e) või õigustatud huvile (IKÜM art 6 lg 1 punkt f), siis on Teil kui andmesubjektil õigus esitada igal ajal oma konkreetsest olukorrast lähtuvalt vastuväiteid Teid puudutavate isikuandmete töötlemise suhtes (IKÜM art 21 lg 1). Kui andmetöötleja tugineb kõne salvestamisel nõusoleku alusele (IKÜM art 6 lg 1 p a), siis peab selle võtmisel olema järgitud IKÜM artiklis 7 toodud nõusoleku andmise tingimusi. Kõne salvestamine ilma õigusliku aluseta ei ole IKÜM-i nõuetega kooskõlas.

Täpsemalt saate inimese õiguste kohta seoses oma isikuandmete töötlemisega lugeda [siit](#).

Asutustel ja ettevõtetel on loodud erinevaid kanaleid suhtlemiseks – lisaks telefoni teel suhtlemisele on reeglina võimalik ühendust võtta ka e-kirja või chati teel, samuti on üheks võimaluseks suhelda vahetult ka näiteks koha peale minnes. Seega ei saa üldjuhul pidada telefonikõne kaudu ühenduse võtmist ainsaks viisiks andmetöötlejaga suhtlemiseks.

4. Kas ma olen kohustatud vastama isikutele, kes ei tuvasta ennast (keelduvad ennast tuvastama)? Näiteks pangatöötajad, kes nõuavad, et ma edastaksin privaatselt ja konfidentsiaalset infot pangale, aga nemad ise ennast ei ole nõus tuvastama, et ma saaksin hinnata, kas see isik on minu arvates usaldusväärne, sest võib olla see inimene homme enam pangas ei tööta või tema abikaasa on minu ettevõtte kõige suurem konkurent ning minu ettevõtte info lekib välja.

AKI vastus: Isikuandmete kaitse üks põhimõtetest on, et töötlemine peab olema andmesubjektile läbipaistev (IKÜM art 5 lg 1 p a). Vastutav töötleja võtab asjakohased meetmed, et esitada andmesubjektile teave isikuandmete töötlemisest kokkuvõtlikult, selgelt, arusaadavalt ning lihtsasti kättesaadavas vormis (IKÜM art 12 lg 1). Selle eest, et Teie isikuandmete töötlemine toimuks isikuandmete kaitse nõuetega kooskõlas, vastutab andmesubjekti (Teie) ees vastutav andmetöötleja (IKÜM art 5 lg 2), töötajad töötlevad isikuandmeid vastutava töötleja volitusel ja

juhiste alusel. Kuigi vastutav andmetöötaja peab isikuandmete saamise ajal tegema andmesubjektile teatavaks vastutava töötaja nime (kes andmeid töötleb, nt milline pank), ei tulene isikuandmete kaitse nõuetest, et vastutav andmetöötaja oleks kohustustatud esitama andmesubjektile konkreetse töötaja nime.

Samamoodi annab IKÜM art 15 andmesubjektile õiguse teada, kas tema andmeid on töödeldud, millal ja miks, kuid mitte automaatselt õiguse teada konkreetse töötaja nime, kes vastutava töötaja nimel andmeid töötleb. Isikuandmetest koopia saamise õigus ei tohi kahjustada teiste isikute õigusi ja vabadusi (IKÜM art 15 lg 4). Kuigi töötajad tegutsevad oma ametikohustuste raames, võib nende isikuandmete avaldamine riivata töötajate õigusi ja vabadusi ning kohustust anda vaikimisi välja töötajate nimed, andmetöötlejal ei ole. Samas ei saa välistada, et põhjendatud juhtudel kaaluvad andmesubjekti huvid üles töötajate õigused ja vabadused, mistõttu võib isikuandmete väljastamine olla siiski õigustatud (nt juhul, kui töötaja on eksinud millegi vastu või kui andmesubjektile on tekkinud kahju vms). Vastutav andmetöötaja peaks seega põhjendatud juhtumite puhul kaaluma mõlema poole huve ja õiguseid ning langetama vastava otsuse kas töötaja isikuandmete väljastamiseks või väljastamisest keeldumiseks. Ka Euroopa Kohus on [lahendis nr C-579/21](#) otsustanud, et üldjuhul ei ole isikul õigust teada panga konkreetse töötaja nime, v.a. põhjendatud juhtudel.

Loodame, et meie selgitustest on abi.

Lugupidamisega

Annika Kaljula
jurist
peadirektori volitusel